

คำยืมภาษาพม่าในภาษาไทย¹

พรรณิศา ชันธพัทธ์²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยที่มุ่งศึกษาวิธีการยืมคำในภาษาพม่าเข้ามาใช้ในภาษาไทย ลักษณะคำยืมภาษาพม่าในภาษาไทย และปัจจัยที่ทำให้เกิดการยืมคำ โดยได้เลือกศึกษาข้อมูลจาก Shan - English Dictionary และ Picture Dictionary ผู้วิจัยพบว่า ในด้านวิธีการยืมคำในภาษาพม่าเข้ามาใช้ในภาษาไทยนั้นมี 2 วิธี ได้แก่ การยืมแบบทับศัพท์ที่คงโครงสร้างเดิม และการยืมแบบทับศัพท์แต่ใช้โครงสร้างตามหลักภาษาไทย ในด้านลักษณะคำยืมภาษาพม่าในภาษาไทยก็มีหลายลักษณะ ได้แก่ คำยืมภาษาพม่าที่เป็นคำเดี่ยว, คำยืมที่เป็นการประกอบคำระหว่างภาษาพม่ากับภาษาพม่า, ภาษาพม่ากับภาษาไทย, ภาษาพม่ากับภาษาอังกฤษ, ภาษาพม่ากับภาษาบาลี-สันสกฤต, ภาษาพม่า ภาษาบาลี-สันสกฤตและภาษาไทย, และภาษาพม่า ภาษาอังกฤษและภาษาไทย ซึ่งจากการศึกษาพบว่า คำยืมภาษาพม่าที่เป็นคำเดี่ยวนั้นมีจำนวนมากที่สุด ส่วนคำยืมที่เกิดจากการนำภาษามากกว่า 2 ภาษามาประกอบกันนั้นมีจำนวนน้อยที่สุด ในด้านปัจจัยที่ทำให้เกิดคำยืม ได้แก่ ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง ด้านการศึกษา ด้านความใกล้ชิดทางสภาพแวดล้อม ด้านความทันสมัยและเทคโนโลยี และด้านศาสนาและความเชื่อ จากการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า ชาวไทยอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลพม่ามายาวนาน อีกทั้งยังถูกกำหนดให้เรียนโดยใช้หลักสูตรภาษาพม่า ดังนั้น คำยืมภาษาพม่าจึงมีมากกว่าคำยืมในภาษาอื่น ๆ

คำสำคัญ : 1. คำยืม 2. ภาษาพม่า 3. ภาษาไทย

¹ บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

² อาจารย์ ดร. ประจำกลุ่มวิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อีเมล : oatcmu@hotmail.com

โทร : 053 875 730 ต่อ 122

Burmese borrowings in Shan Language³

Phannida Khanthaphad⁴

Abstract

This study discusses how (1) Burmese borrowing words are adopted to the Shan language, an isolating language, (2) types of features of the Burmese borrowing words in Shan, and (3) factors contributing to a borrowing methods of Burmese words to the Shan language. The study's resources are derived from a Shan-English dictionary and a picture dictionary. This research reveals two methods of borrowing namely, (1) a borrowing Burmese words in Shan - a transliteration without changing any Burmese phonological-morphological structures and (2) a transliteration using Shan structures. In both methods, it is the Burmese sounds which Shan people are unfamiliar with are altered into Shan sounds. The first methods tends to be ubiquitous. Various types of features in Burmese borrowings in Shan can be identified, namely single Burmese, Burmese compound, Burmese-Shan compound, Burmese-English compound, Burmese-Pali-Sanskrit compound, Burmese-Pali-Sanskrit-Shan compound, and Burmese-English-Shan compound. It is found that the monolexemic/single Burmese borrowing method is the most favourable while the combination of more than two languages is the least one. The external factors in borrowing Burmese words in Shan may come from a socio-political, educational, environmental proximity, modernity and technology, as well as religions and beliefs predictors. A large number of Burmese borrowings in Shan reveal that Shan people have been under Myanmar rule for a long time, thus it results in Shan people having a close relationship with Myanmar people. In addition, Shan people are educated through Burmese education curriculums. This is why there are more borrowing words from Burmese than other languages in Shan.

Keywords: 1. Borrowings 2. Burmese 3. Shan Language

³ This research article is part of a research funded by Faculty of Arts, Maejo University.

⁴ Lecturer, Ph.D. at Thai and Eastern Language Section, Faculty of Liberal Arts, Maejo University, Chiang Mai, Thailand.
Email address: oatcmu@hotmail.com Tel: 05 387 5730 Ext. 122

บทนำ

“ไทใหญ่”เป็นกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งของชนชาติไท ซึ่งจากการรวบรวมข้อมูลทางเอกสารของ B. J. Terwiel (1990: 14) ในหัวข้อเรื่อง “การค้นหาแหล่งกำเนิดของชนชาติไท บทประเมินความเห็นต่าง ๆ และแนวคิดใหม่” กล่าวว่า มีนักวิชาการชาวตะวันตกหลายท่านดังเช่น Von Eickstedt , W. Eberhard และ William J Gedney ที่ระบุว่า ถิ่นเดิมของชนชาติไทโบราณอยู่ในจีน และมีประวัติความเป็นมายาวนานกว่า 2,000 ปี

ในแง่ของการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดของคนไทที่พิจารณาทางด้านตระกูลภาษา La-ongsri (1985: 50) ได้กล่าวว่า คนที่พูดภาษาในตระกูลภาษาไทนั้นมีชื่อเรียกต่าง ๆ กันในปัจจุบัน เช่น ไทใหญ่ ไทอาหม ผู้ไท ไทดำ ไทขาว ไทลื้อ ไทยวน และไทในประเทศไทย คนในกลุ่มนี้อยู่กระจัดกระจายตั้งแต่ตอนใต้ของจีน ทางเหนือของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และทางตะวันออกของอินเดีย คนในกลุ่มตระกูลภาษานี้อาจเคยมีความสัมพันธ์กัน ณ ที่หนึ่งที่ได้ และค่อย ๆ เคลื่อนย้ายจากกัน การเคลื่อนย้ายนั้นเกิดขึ้นเมื่อใดบ้าง ก็ยากที่จะสืบค้นได้ แต่คงเป็นการเคลื่อนย้ายอย่างค่อยเป็นค่อยไปเรื่อย ๆ มา ในระหว่างนั้นได้ผสมกลมกลืนกับคนในตระกูลภาษาอื่นไปบ้าง และเมื่อตั้งถิ่นฐานลงในแต่ละท้องถิ่นก็มีความเปลี่ยนแปลงและวิวัฒนาการไปตามสภาพภูมิศาสตร์และเหตุการณ์ในทางสังคม

หากกล่าวถึงประวัติศาสตร์ชาติไทใหญ่ที่เป็นปึกแผ่นชัดเจนและรุ่งเรืองที่สุด ก็คือในสมัยเจ้าเสือข่านฟ้า เป็นผู้นำ (พ.ศ.1887) ซึ่งอยู่ในยุคแห่งอาณาจักรเมืองมวหลวง ช่วงนั้นชนชาติไทใหญ่มีอำนาจและมีความเข้มแข็งอย่างมาก อย่างไรก็ตาม เมื่อเจ้าเสือข่านฟ้าสิ้นพระชนม์ อาณาจักรเมืองมวหลวงก็ระส่ำระสายและล่มสลายในรัชสมัยเจ้าเสือหลู่ฟ้าในปี พ.ศ. 1992 รวมเป็นเวลา 105 ปี ในขณะที่อาณาจักรแสนหวี ซึ่งต่อมากลายเป็นเมืองสำคัญของชาวไทใหญ่ในรัฐฉานของพม่า ได้แยกตัวออกจากอาณาจักรเมืองมวด้วย จากนั้นอาณาจักรไทใหญ่ต้องแยกออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนหนึ่งตกเป็นของจีน ในบริเวณตะวันตกเฉียงใต้ของมณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนในปัจจุบัน และอีกส่วน คือ อยู่บริเวณรัฐฉานทางตอนเหนือประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (Wittayasakphan, 2001: 126)

เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของไทใหญ่ในรัฐฉานซึ่งเป็นถิ่นที่มีชาวไทใหญ่อาศัยอยู่มากที่สุด หลังยุคอาณาจักรเมืองมวหลวงล่มสลายและถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของพม่าเป็นต้นมานั้น สามารถจำแนกตามช่วงเวลาได้เป็น 3 สมัย คือ สมัยเป็นประเทศราชของพม่า สมัยเป็นอาณานิคมของอังกฤษ และสมัยเป็นรัฐหนึ่งของพม่า

สมัยเป็นประเทศราชของพม่า ในอดีตเมื่อชนชาติไทได้เข้ามาตั้งมั่นเป็นปึกแผ่นอยู่ในบริเวณพื้นที่อันกว้างขวางลุ่มแม่น้ำสาละวิน ต่างก็แยกย้ายกันปกครองบ้านเมืองของตนเป็นอิสระ ต่อมาในสมัยพระเจ้าบุเรงนอง พ.ศ. 2200 พระองค์ได้กรีธาทัพเข้ามารุกรานอาณาจักรไทใหญ่ (รัฐฉาน) และปราบพวกไทใหญ่ที่ครองเมืองต่าง ๆ ให้อยู่ใต้อำนาจของพม่า กองทัพของพระเจ้าบุเรงนองได้ครอบครองดินแดนของอาณาจักรไทใหญ่ไว้ได้จนหมดสิ้น พม่าจึงมีอำนาจปกครองอาณาจักรไทใหญ่สืบมาจนถึงราชวงศ์อลองพญา (Sirinthon, 1985: 140)

สมัยเป็นอาณานิคมของอังกฤษ ก่อนที่พม่าจะตกเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษได้มีสงครามระหว่างพม่ากับอังกฤษถึง 3 ครั้งด้วยกัน สงครามครั้งที่สามเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2428 สมัยพระเจ้าสีป่อ หรือธิบอ สาเหตุสืบเนื่องมาจากกรณีพิพาทระหว่างพม่ากับบริษัทยอบเบย์ของอังกฤษ ต่อมาอังกฤษได้ตัดสินใจส่งกำลังทหารเข้ายึดเมืองมณฑะเลย์ และควบคุมตัวพระเจ้าสีป่อผู้เป็นกษัตริย์ของพม่าไปที่อินเดีย ช่วงเวลานี้นับว่าเป็นเหตุที่ทำให้ประเทศพม่าทั้งหมดตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษอย่างสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2429 การที่ประเทศพม่าตกเป็น

อาณานิคมของอังกฤษนี้ก็หมายถึง อาณาจักรไทใหญ่ หรือ รัฐฉานก็ตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษด้วย อังกฤษเข้ามาปกครองพม่าในช่วง พ.ศ. 2428-2490 จากนั้นก็เกิดกระบวนการเรียกร้องเอกราชขึ้น จนในที่สุด นายกรัฐมนตรี เคลมมอนท์ แอตลี (Clement Atlee) ก็ตัดสินใจให้เอกราชกับพม่าและร่วมลงนามกับ อู ออง ซาน ในข้อตกลงให้พม่าเป็นอธิปไตยโดยสมบูรณ์ เมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2490 (Trichot, 1999: 28)

สมัยเป็นรัฐหนึ่งของพม่า ครั้นเมื่อสงครามโลกสิ้นสุดลง ในการเจรจาเพื่ออธิปไตยของพม่า นั้น อังกฤษเห็นว่า เมื่อพม่าได้รับเอกราชแล้ว พม่าควรมอบเอกราชให้แก่รัฐฉานและชนชาติอื่น ๆ ให้เป็นเอกราชเท่ากับพม่าด้วย และในช่วงที่ อู ออง ซาน ได้เคลื่อนไหวเพื่อความเป็นเอกราชของพม่า ก็ได้ประสานงานกับชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่าง ๆ เพื่อเชิญชวนให้ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ให้ร่วมมือกับรัฐบาลพม่า ต่อมารัฐบาลพม่าได้จัดการประชุมกับผู้นำชนกลุ่มน้อยในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2490 ที่เมืองปางโหลงในรัฐฉาน โดยข้อตกลงดังกล่าวนี้เรียกว่า “ข้อตกลงปางโหลง” แต่ อู ออง ซาน และนักการเมืองพม่าคนสำคัญอีก 5 คน ได้ถูกคนร้ายลอบยิงจนเสียชีวิต ส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกลางพม่ากับชนกลุ่มน้อยเริ่มเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากผู้นำพม่าคนใหม่คือ อู นู และเนวิน มีทัศนคติและนโยบายต่อชนกลุ่มน้อยต่างจากอู ออง ซาน กล่าวคือ อู นู และเนวิน ไม่ต้องการให้ชนกลุ่มน้อยแยกตัวออกไปเป็นรัฐอิสระ ด้วยเหตุนี้เองเมื่อครบกำหนด 10 ปี ตามสัญญาปางโหลงคือ ปี พ.ศ. 2500 รัฐฉานจึงยังคงอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลพม่าและกลายเป็นชนวนสงครามระหว่างชาวไทยใหญ่กับรัฐบาลพม่าในเวลาต่อมาหลายครั้ง และจากการที่รัฐฉานถูกปกครองโดยรัฐบาลทหารพม่ามาหลายทศวรรษ ก็เป็นเหตุให้ชาวไทยใหญ่ที่เดือดร้อนจากผลพวงแห่งสงครามภายในและปัญหาทางเศรษฐกิจต้องอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย

ชาวไทยใหญ่เรียกตนเองว่า คนไต ส่วนคำว่า “ไทใหญ่” เป็นคำที่คนไทยในประเทศไทยใช้เรียกกัน แต่สำหรับคนต่างชาติจะเรียกว่า ชาน หรือ ฉาน (Shan) ตามแบบภาษาพม่า ชาวไทใหญ่เหล่านี้บางส่วนได้อพยพเคลื่อนย้ายเข้ามาอาศัยอยู่ในเขตจังหวัดต่าง ๆ ของไทย โดยเฉพาะในเขตจังหวัดทางภาคเหนือ เช่น จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน เป็นต้น ซึ่งบางคนก็ได้สัญชาติไทยในที่สุด

ทางด้านภาษาเขียนของไทใหญ่นั้น Wichasin (2003: 3-4) กล่าวว่า “ชาวไทใหญ่รับรูปแบบมาจากอักษรมอญโบราณ มาใช้เป็นภาษาเขียนของตนพร้อม ๆ กับชาวพม่าและชาวล้านนา แต่เดิมรูปแบบอักษรคงมีลักษณะยาวและเป็นเหลี่ยมเช่นเดียวกับอักษรมอญโบราณ ซึ่งปัจจุบันอาจดูรูปแบบนั้นได้จากอักษรไทอาหมและอักษรไทเมา/ไทเหนือ ภายหลังไทใหญ่ในพม่าได้รับอิทธิพลจากพม่าจึงพัฒนาตัวอักษรของตนให้มีลักษณะกลมมนเหมือนพม่าซึ่งเรียกว่า ลีคัตวมน”

อย่างไรก็ตาม ทางด้านภาษาพูดนั้น ภาษาไทใหญ่จัดอยู่ในภาษาตระกูลไท (Tai) ซึ่งเป็นคนละตระกูลกับภาษาพม่าซึ่งอยู่ในตระกูลจีน-ทิเบต (Sino Tibetan) และแม้ว่าทางด้านภาษาเขียนของชาวไทยใหญ่จะได้รับอิทธิพลมาจากอักษรพม่าก็ตาม แต่การออกเสียงนั้นก็ยังเป็นเสียงตามแบบภาษาไทใหญ่ของตน ฉะนั้น เมื่อชาวไทยใหญ่ยืมคำภาษาพม่าเข้ามาใช้ คำยืมภาษาพม่านั้นก็จะถูกปรับให้เป็นเสียงแบบภาษาไทใหญ่ ซึ่งทำให้มีเสียงต่างกับภาษาพม่าอย่างมาก

Jantanakom (1983: 2) กล่าวว่า “ชาวไทยใหญ่ในประเทศไทยมักใช้ภาษาของตนเองที่เรียกว่า ความไต หรือ ภาษาไต ในการสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน” ภาษาไทใหญ่เป็นภาษาตระกูลไทซึ่งชาวไทยใหญ่ใช้เป็นภาษาหลักในการสื่อสาร

ทั้งนี้ การยืมคำพม่าเข้ามาใช้ในภาษาไทใหญ่ หากอธิบายทางภาษาศาสตร์แล้ว ปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้

เป็นการสัมผัสภาษา (language contact) ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเนื่องจากบุคคลที่เป็นผู้รู้สองภาษาหรือรู้หลายภาษาใช้ภาษาสองภาษาสลับกันไปมาทำให้ภาษาทั้งสองภาษาเกิดอิทธิพลต่อกัน และปรากฏการณ์สัมผัสภาษานี้มักจะเกิดในพื้นที่ชายแดนซึ่งมีผู้รู้สองภาษาจำนวนมาก (Office of the Royal Society, 2010: 240)

ในการศึกษาคำยืมในภาษาไทยใหญ่นี้ ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าจะเป็ประโยชน์อย่างยิ่งกับวงการศึกษาด้านภาษาศาสตร์ และจะทำให้พบความรู้หลายประการที่เกี่ยวข้องกับภาษา สภาพชีวิตความเป็นอยู่ ลักษณะทางการเมือง สังคม วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ของชาติพันธุ์ไทใหญ่ ซึ่งองค์ความรู้เหล่านี้สามารถศึกษาได้จากวิธีการยืมคำ ลักษณะคำยืม และปัจจัยที่ทำให้เกิดการนำคำยืมภาษาพม่าเข้ามาใช้ในภาษาไทย

วิธีการวิจัย

1. สํารวจเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สํารวจเอกสารพจนานุกรมภาษาไทย ที่ใช้อักษรและอักษรวิธีในรูปแบบใหม่
3. รวบรวมข้อมูลคำยืมภาษาพม่าที่ปรากฏในเอกสารพจนานุกรมภาษาไทย
4. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในเอกสาร โดยการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาชาวไทใหญ่และผู้เชี่ยวชาญภาษาพม่าที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีอายุระหว่าง 20-70 ปี โดยไม่จำกัดเพศ จำนวน 3 คน
5. ใช้สัทอักษรภาษาพม่าตามพจนานุกรม Myanmar - English ของคณะกรรมการฝ่ายภาษากระทรวงศึกษาธิการ สหภาพเมียนมาร์ (Department of the Myanmar Language Commission Ministry of Education Union of Myanmar : xx - xxiii)
6. ใช้สัทอักษรภาษาไทยใหญ่ตามหนังสือ ไทใหญ่ รู้ลึก อ่านลาย ของ เรณู วิชาศิลป์ (Wichasin, 2003: 1-4)
7. รวบรวมและจัดบันทึกข้อมูลที่ไ้ลงในบัตรบันทึกข้อมูล โดยจัดแบ่งเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะของคำยืม
8. นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากเอกสารมาศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย โดยอาศัยกรอบทฤษฎีภาษาศาสตร์ในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล และนำมาจัดเข้ากับเนื้อหาในส่วนของบทต่าง ๆ
9. สรุปผลการศึกษา และอภิปรายผลพร้อมข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

การยืมคำแสดงให้เห็นถึงพลวัตของภาษาไทยใหญ่ได้อย่างชัดเจน เพราะมีการนำคำยืมในภาษาพม่ามาใช้ในการสื่อสารทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน ซึ่งจากการศึกษาวิจัยพบผลการวิจัยได้ดังนี้

ในด้านวิธีการยืมคำภาษาพม่าเข้ามาใช้ในภาษาไทยใหญ่นั้น จากข้อมูลพบว่า สามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ การยืมแบบทับศัพท์ที่คงโครงสร้างเดิม (ส่วนขยายอยู่หน้าส่วนหลัก) และการยืมแบบทับศัพท์แต่ใช้โครงสร้างตามหลักภาษาไทย (ส่วนหลักอยู่หน้าส่วนขยาย)

วิธีการยืมแบบทับศัพท์ที่คงโครงสร้างเดิม หมายถึง การยืมคำจากภาษาหนึ่งเข้าไปใช้ในอีกภาษาหนึ่งโดยตรง ไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียงคำ คือ พยายามรักษาโครงสร้างของภาษาเดิมไว้ ซึ่งโครงสร้าง

คำในภาษาพม่า คือ ส่วนขยายอยู่หน้าส่วนหลัก

วิธีการยืมแบบทับศัพท์แต่ใช้โครงสร้างตามหลักภาษาไทยใหญ่ หมายถึง การยืมคำจากภาษาพม่าเข้ามาใช้ในภาษาไทยใหญ่โดยมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียงคำให้เป็นไปตามหลักของภาษาไทยใหญ่ คือ ส่วนหลักอยู่หน้าส่วนขยาย

1. การยืมแบบทับศัพท์ที่คงโครงสร้างเดิม ตัวอย่างเช่น

ฉီးดู่ฉือ: [tsi:⁵ wo:j⁵] ประกอบด้วยคำว่า ฉီး: [tsi:⁵] หมายถึง ร่วม และ ดู่ฉือ: [wo:j⁵] หมายถึง ไกล ฉီးดู่ฉือ: [tsi:⁵-wo:j⁵] มาจากภาษาพม่าว่า ดู่ฉือ:ฉือ: [si:wei:] หมายถึง ประชุม

ฉือฉือฉือ: [sa-ta:ŋ⁵-tɕa:²] ประกอบด้วยคำว่า ฉือฉือ: [sa-ta:ŋ⁵] หมายถึง ข้าว และ ฉือ [tɕa:²] หมายถึง ตัวหนังสือ ฉือฉือฉือ: [sa-ta:ŋ⁵-tɕa:⁵] มาจากภาษาพม่าว่า ฉือฉือ:ฉือ [dha-din:-za] หมายถึง หนังสือพิมพ์

2. การยืมแบบทับศัพท์แต่ใช้โครงสร้างตามหลักภาษาไทยใหญ่ ตัวอย่างเช่น

ฉือฉือฉือ: [sa-la:²-tha:t³] ประกอบด้วยคำว่า ฉือฉือ [sa-la:²] หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญ และ ฉือฉือ: [tha:t³] หมายถึง ชาติ ฉือฉือฉือ: [sa-la:²-tha:t³] มาจากภาษาพม่าว่า ฉือฉือฉือ [da/hsa-ja] หมายถึง นักโภชนาการ

ฉือฉือ:ฉือฉือ, [tha:m⁵-khu:n²] ประกอบด้วยคำว่า ฉือฉือ: [tha:m⁵] หมายถึง ทำราชการ, แยกสัมภาระ และ ฉือฉือ, [khu:n²] หมายถึง ภาษี ฉือฉือ:ฉือฉือ, [tha:m⁵-khu:n²] มาจากภาษาพม่าว่า ฉือฉือฉือฉือ: [a-khun-dan:] หมายถึง จ่ายภาษี

คำยืมในภาษาไทยใหญ่นั้นมีหลายภาษา เช่น คำยืมภาษาอังกฤษ คำยืมภาษาบาลี-สันสกฤต และคำยืมภาษาพม่า

ในด้านลักษณะคำยืมภาษาพม่าในภาษาไทยใหญ่นั้น จากข้อมูลพบว่า สามารถจำแนกออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้

1. คำยืมภาษาพม่าที่เป็นคำเดี่ยว ตัวอย่างเช่น

ฉือฉือ: [tsa:m⁵] มาจากภาษาพม่าว่า ฉือฉือ: [san:] หมายถึง ทดลอง, ทดสอบ

ฉือฉือฉือ, [sa-pha:ŋ²] มาจากภาษาพม่าว่า ฉือฉือ [dha-bin] หมายถึง งานฉลอง

2. คำยืมที่เป็นการประกอบคำระหว่างภาษาพม่ากับภาษาพม่า ตัวอย่างเช่น

ฉือฉือ, ฉือฉือ, [ca:ŋ²-le:²] ประกอบด้วยคำว่า ฉือฉือ, [ca:ŋ²] หมายถึง ปราดเปรี๊ยะ และ ฉือฉือ, [le:²] หมายถึง รอบรู้ ฉือฉือ, ฉือฉือ, [ca:ŋ²-le:²] มาจากภาษาพม่าว่า ฉือฉือฉือฉือ [kjin-le] หมายถึง ปราดเปรี๊ยะ

ฉือฉือ:ฉือฉือ, [cha:m⁵-sa:²] ประกอบด้วยคำว่า ฉือฉือ: [cha:m⁵] หมายถึง หนาว, เย็น และ ฉือฉือ, [sa:²] หมายถึง สุขใจ, สบายใจ ฉือฉือ:ฉือฉือ, [cha:m⁵-sa:²] มาจากภาษาพม่าว่า ฉือฉือ:ฉือฉือ [chan:-dha] หมายถึง สบายดี, มีความสุข

3. คำยืมที่เป็นการประกอบคำระหว่างภาษาพม่ากับภาษาไทยใหญ่ ตัวอย่างเช่น

ฉือฉือ:ฉือฉือ; [ca:m⁵-lik³] หมายถึง ตำราทางภาษา ประกอบด้วยคำว่า ฉือฉือ: [ca:m⁵] มาจากภาษาพม่าว่า ฉือฉือ: [kjan:] หมายถึง หนังสือ, ตำรา และ ฉือฉือ; [lik³] ภาษาไทยใหญ่ หมายถึง ตัวอักษร

ฉือฉือ, ฉือฉือ, [kha:m²-khek²] หมายถึง ต้อนรับแขก ประกอบด้วยคำว่า ฉือฉือ, [kha:m²] มาจากภาษาพม่าว่า ฉือ [khan] หมายถึง รับ, ทนรับ และ ฉือฉือ, [kha:m²-khek²] ภาษาไทยใหญ่ หมายถึง แขกผู้มาเยือน

4. คำยืมที่เป็นการประกอบคำระหว่างภาษาพม่ากับภาษาอังกฤษ ตัวอย่างเช่น

တိုက်ပခဲ, [tə:k³-pan²] หมายถึง ธนาคาร ประกอบด้วยคำว่า တိုက်; [tə:k³] มาจากภาษาพม่าว่า တိုက် [tai/] หมายถึง อาคารที่ก่อด้วยอิฐหรือปูน และ ပခဲ, [pan²] มาจากภาษาอังกฤษว่า bank หมายถึง ธนาคาร

တိုက်ရှာ, သျှ [tə:k³ -/a:-sha:⁴] หมายถึง ทวีปเอเชีย ประกอบด้วยคำว่า တိုက်; [tə:k³] มาจากภาษาพม่าว่า တိုက် [tai/] หมายถึง อาคาร, ทวีป และ ရှာ, သျှ [tə:k³ -/a:-sha:⁴] มาจากภาษาอังกฤษว่า Asia หมายถึง เอเชีย

5. คำยืมที่เป็นการประกอบคำระหว่างภาษาพม่ากับภาษาบาลี-สันสกฤต ตัวอย่างเช่น

ခါး, သိတ်, တေ, [kha:m²-set³-tse:²] หมายถึง สัญญา ประกอบด้วยคำว่า ခါး, [kha:m²] มาจากภาษาพม่าว่า ခံ [khan] หมายถึง รับ, ทนรับ และ သိတ်, တေ, [set³-tse:²] มาจากภาษาบาลีว่า สัจจ หมายถึง ความจริง คำมั่นสัญญา

ညောင်ပုဆိုး [nə:ŋ²-pə:⁵-thi:⁴] หมายถึง ต้นโพธิ์ ประกอบด้วยคำว่า ညောင်, [nə:ŋ²] มาจากภาษาพม่าว่า ဂေါင် [njan] หมายถึง ต้นไทร ต้นโพธิ์ และ ပုဆိုး [pə:⁵-thi:⁴] มาจากภาษาบาลี-สันสกฤตว่า โพธิ หมายถึง ต้นไม้ที่เป็นที่ตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า

6. คำยืมที่เป็นการประกอบคำระหว่างภาษาพม่า ภาษาบาลี-สันสกฤตและภาษาไทยใหญ่ ตัวอย่างเช่น

တေခါး, လူ့, ခါး, လူ့, မုခ် [tsa:m²-lo:j³-ka:m²-lo:j³-mun¹] หมายถึง มีบุญบารมี ประกอบด้วยคำว่า တေခါး, [tsa:m²] มาจากภาษาพม่าว่า ခံ [san] หมายถึง เสวยสุข လူ့; [lo:j³] ภาษาไทยใหญ่ หมายถึง ด้วย ခါး, [ka:m²] มาจากภาษาบาลีว่า กम्म หมายถึง กรรม การกระทำ และ မုခ် [mun¹] มาจากภาษาบาลีว่า ปุญญ หมายถึง บุญ คุณงามความดี

ကြဲ, ပုင်, သျှ, သေ, [sa:-la:2-pə:ŋ¹-sa:²-sa-na:²] หมายถึง มัคทายก ประกอบด้วยคำว่า ကြဲ, [sa:-la:²] มาจากภาษาพม่าว่า ဝေ [hsa-ja] หมายถึง ครู, อาจารย์ ပုင် [pə:ŋ¹] ภาษาไทยใหญ่ หมายถึง วางแผน ตั้งใจ พยายาม และ သျှ, သေ, [sa:²-sa-na:²] มาจากภาษาบาลีว่า สาสน หมายถึง ศาสนา ลัทธิความเชื่อ

7. คำยืมที่เป็นการประกอบคำระหว่างภาษาพม่า ภาษาอังกฤษและภาษาไทยใหญ่ ตัวอย่างเช่น

မိတ်, ကွတ်, ကေ, ရှိ, ကေ, [me:w⁵-kon⁵ -/a-me:²-li:⁴-ka:n²] หมายถึง คนอเมริกา ประกอบด้วยคำว่า မိတ်; [me:w⁵] มาจากภาษาพม่าว่า မျိုး [mjou:] หมายถึง พันธุ์, รูปแบบ และ ကွတ်; [kon⁵] ภาษาไทยใหญ่ หมายถึง ถึง คน และ ကေ, ရှိ, ကေ, [/a-me:²-li:⁴-ka:n²] มาจากภาษาอังกฤษว่า American หมายถึง คนอเมริกัน

ในด้านปัจจัยที่ทำให้เกิดการรับคำยืมในภาษาพม่าเข้ามาใช้ในภาษาไทยใหญ่ ซึ่งผลการศึกษาสามารถจำแนกปัจจัยออกเป็น 5 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง ปัจจัยด้านความใกล้ชิดทางสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านความทันสมัยและเทคโนโลยี ปัจจัยด้านศาสนาและความเชื่อ และปัจจัยด้านการศึกษา ดังนี้

1. ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง

ปัจจัยทางการเมืองการปกครองนี้ กล่าวได้ว่า จากประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองที่ผ่านมาในรัฐฉานเคยตกเป็นประเทศราชของพม่านับตั้งแต่สมัยพระเจ้าบุเรงนองในราชวงศ์ตองอูจนถึงสิ้นราชวงศ์อลองพญา และกลายเป็นรัฐหนึ่งของสหภาพพม่าในปัจจุบัน ด้วยการตกอยู่ภายใต้การปกครองของพม่ามาอย่างยาวนาน จึงทำให้เกิดการส่งผ่านวัฒนธรรมทางภาษาซึ่งกันและกัน จนมีการยืมคำในภาษาพม่ามาใช้ในภาษาไทยใหญ่ตลอดเวลา ดังนั้น ประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองจึงนับว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการสร้างคำในภาษาไทยใหญ่ ตัวอย่างคำยืมที่มาจากปัจจัยดังกล่าว เช่น

ပုဝ်, ဝိုဝ်း [po:² - sik⁵] หมายถึง หัวหน้ากองทัพ ประกอบด้วยคำว่า ပုဝ်, [po:²] มาจากภาษาพม่าว่า ဝူလ [bou] หมายถึง หัวหน้า และ ဝိုဝ်း [sik⁵] ภาษาไทยใหญ่ หมายถึง คีกร, สงคราม

2. ปัจจัยด้านการศึกษา

เมื่อครั้งไทยใหญ่อยู่ในฐานะรัฐหนึ่งของพม่า นั้น หลังจากที่ อู ออง ซาน ถูกลอบสังหาร อู นุ ก็ได้รับเลือกให้ขึ้นเป็นผู้นำของพม่า (ค.ศ. 1948 - 1962) อู นุ ได้ประกาศนโยบาย “ทำให้เป็นพม่า” (Burmanization) โดยการผสมกลมกลืนทางด้านวัฒนธรรม ศาสนา และการศึกษา ของชนกลุ่มน้อยให้มีความรู้สึกว่าเป็นพม่า และมีความจงรักภักดีต่อประเทศมากกว่าเผ่าของตน ดังนั้น อู นุ จึงประกาศให้ภาษาพม่าเป็นภาษาราชการ และเปลี่ยนระบบการศึกษาตำราเรียนเป็นภาษาพม่าทั้งหมด เหตุนี้เองภาษาพม่าจึงแทรกเข้าไปในทุกหนทุกแห่งของรัฐฉาน ตัวอย่างคำยืมที่มาจากปัจจัยดังกล่าว เช่น

ရွင်းသွၼ်လိက်; [cɔ:ŋ⁵ - sɔ:n¹ - lik³] หมายถึง โรงเรียน ประกอบด้วยคำว่า ရွင်း [cɔ:ŋ⁵] มาจากภาษาพม่าว่า ကျောင်း [kjaung:] หมายถึง โรงเรียน, วัด และ သွၼ်လိက်; [sɔ:n¹ - lik³] หมายถึง เรียนหนังสือ

3. ปัจจัยด้านความใกล้ชิดทางสภาพแวดล้อม

เนื่องจากรัฐฉานของไทยใหญ่มีพรมแดนที่ติดกับอาณาจักรพม่า และปัจจุบันก็รัฐฉานก็ถูกผนวกเป็นรัฐหนึ่งของสหภาพเมียนมาร์ จึงทำให้สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของชาวไทยใหญ่กับชาวพม่ามีความใกล้ชิดกัน ดังนั้นจึงทำให้เกิดการยืมคำภาษาพม่าเข้ามาใช้ในการเรียกชื่อของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งจากปัจจัยดังกล่าวสามารถจำแนกคำยืมที่มาจากปัจจัยนี้ได้เป็น 3 หมวด ได้แก่ หมวดเครื่องบริโภค หมวดเครื่องอุปโภค และหมวดชื่อของสิ่งต่าง ๆ

3.1 หมวดเครื่องบริโภค ตัวอย่างคำยืมที่มาจากปัจจัยดังกล่าว เช่น

တေဝ်ဝ်း; [tse - pit³] หมายถึง องุ่น มาจากภาษาพม่าว่า ဘုပုပု [za - bji/]

3.2 หมวดเครื่องอุปโภค ตัวอย่างคำยืมที่มาจากปัจจัยดังกล่าว เช่น ပေ, ဂျူဝ်း [pe:² - co:⁵]

หมายถึง เทปวัด มาจากภาษาพม่าว่า ပေကြိုး [pei - gjou:]

3.3 หมวดชื่อของสิ่งต่าง ๆ (ที่ไม่ใช่ของกินและของใช้) เช่น ชื่อทางพฤกษศาสตร์ ชื่อเครื่องดนตรี เป็นต้น ตัวอย่างคำยืมที่มาจากปัจจัยดังกล่าว เช่น

တေမုင်, တေပး; [tse - muŋ² - tse - pa:⁵] หมายถึง ยี่ห่วย (ชื่อทางพฤกษศาสตร์) มาจากภาษาพม่าว่า ဓမ္မုဓမ္မုး [sa - moun - za - ba:]

တေခိးတေယး; [tse - ta - ja:⁵] หมายถึง เปียโน (ชื่อเครื่องดนตรี) มาจากภาษาพม่าว่า ဓမ္မ *သား [san: - da - ja:]

4. ปัจจัยด้านความทันสมัยและเทคโนโลยี สามารถจำแนกคำยืมที่มาจากปัจจัยนี้ได้เป็น 3 หมวด ได้แก่ หมวดอุปกรณ์เทคโนโลยี หมวดการคมนาคมและยานพาหนะ และหมวดสถานที่

4.1 หมวดอุปกรณ์เทคโนโลยี ตัวอย่างคำยืมที่มาจากปัจจัยดังกล่าว เช่น

มู๊ต:ตอ๊ว; [mɔ:ŋ⁵ - tsa:k³] หมายถึง คณิตศาสตร์ ประกอบด้วยคำว่า มู๊ต: [mɔ:ŋ⁵] มาจากคำในภาษาพม่าว่า มอ๊ต: [maung:] หมายถึง คณิต, คณิตศาสตร์, ไท (ปีน) และ ตอ๊ว; [tsa:k³] มาจากคำยืมภาษาบาลี ว่า จุกก หมายถึง เครื่องจักรกล

4.2 หมวดการคมนาคมและยานพาหนะ ตัวอย่างคำยืมที่มาจากปัจจัยดังกล่าว เช่น

ต้อว;บ้อ: [tse:t³ - pe:ŋ⁵] หมายถึง จักรยาน มาจากคำในภาษาพม่าว่า ลูบ; [se/ - bein:]

4.3 หมวดสถานที่ ตัวอย่างคำยืมที่มาจากปัจจัยดังกล่าว เช่น

ฮေး:จู้, [se:⁵ - jo:ŋ²] หมายถึง โรงพยาบาล มาจากคำในภาษาพม่าว่า ฮေး:จู้ [hsei: - joun]

5. ปัจจัยด้านศาสนาและความเชื่อ ตัวอย่างคำยืมที่มาจากปัจจัยดังกล่าว เช่น

ก้อ:จู้ [ke:ŋ⁵ - /up⁴] หมายถึง สังฆราช มาจากภาษาพม่าว่า ก้อ:จู้ [gain: - ou/]

จ้อ:จู้ [ca:m⁵ - tsok⁴] หมายถึง ตำราดูดวงชะตา จ้อ: [ca:m⁵] มาจากภาษาพม่าว่า จ้อ: [kjan:] หมายถึง หนังสือ, ตำรา และ จ้อ: [tsok⁴] ภาษาบาลี หมายถึง โชค สิ่งที่น่าผลมาให้โดยไม่ได้คาดหมาย

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิธีการยืมคำภาษาพม่าเข้ามาใช้ในภาษาไทยใหญ่พบว่า สามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ การยืมแบบทับศัพท์ที่คงโครงสร้างเดิม และการยืมแบบทับศัพท์แต่ใช้โครงสร้างตามหลักภาษาไทยใหญ่ ซึ่งทั้งนี้คำยืมทับศัพท์แต่ใช้โครงสร้างตามหลักภาษาไทยใหญ่นั้นมีจำนวนไม่มากนัก พบเพียง 10 คำ จาก 220 คำ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การคำยืมทับศัพท์ที่ยังคงรูปแบบโครงสร้างเดิมในภาษาพม่า เป็นวิธีการที่นิยมใช้มากที่สุด

ในด้านลักษณะคำยืมภาษาพม่าในภาษาไทยใหญ่ สามารถสรุปลำดับของปริมาณลักษณะคำยืมที่พบจากมากไปน้อยได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 คือ คำยืมภาษาพม่าที่เป็นคำเดี่ยว เป็นลักษณะคำยืมที่พบมากที่สุด (165 คำ) สืบเนื่องจากภาษาไทยใหญ่มีลักษณะเป็นภาษาคำโดด ดังนั้นคำยืมที่รับมาจึงเป็นคำเดี่ยวมากที่สุด

ลำดับที่ 2 คือ คำยืมที่เป็นการประกอบคำระหว่างภาษาพม่ากับภาษาไทยใหญ่ (128 คำ) เป็นลักษณะคำยืมที่พบมากเช่นกัน ทั้งนี้เพราะการสร้างคำในภาษาใดภาษาหนึ่งจะต้องเกิดจากการนำคำในภาษาอื่นมาประสมกับคำในภาษาของตนก่อน ส่วนวิธีต่อมาจึงเป็นการนำคำยืมกับคำยืมมาประกอบกัน หรือนำคำยืมที่เป็นคำประสมนั้นเข้ามาใช้แบบทับศัพท์

ลำดับที่ 3 คือ คำยืมที่เป็นการประกอบคำระหว่างภาษาพม่ากับภาษาพม่า (63 คำ) หรือเป็นการนำคำยืมที่เป็นคำประสมนั้นเข้ามาใช้แบบทับศัพท์ การยืมคำนี้ก็เป็นปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการที่ชาวไทใหญ่อยู่ภายใต้การปกครองของพม่าและใกล้ชิดกับพม่ามายาวนานจวบจนถึงปัจจุบัน ดังนั้นภาษาไทยใหญ่จึงมีคำ

ยืมในภาษาพม่าเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวันอยู่น้อย

ลำดับที่ 4 คือ คำยืมที่เป็นการประกอบคำระหว่างคำยืมภาษาพม่ากับภาษาบาลี-สันสกฤต (23 คำ) จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้กล่าวไว้ว่า ในช่วงที่ชาวไทใหญ่ตกอยู่ใต้อาณาพม่าที่นั่น พม่าได้ส่งพระสงฆ์มากมายเข้ามาเผยแผ่พุทธศาสนาในรัฐฉาน ภาษาบาลี - สันสกฤตจึงเข้ามาในภาษาไทยใหญ่ด้วยอิทธิพลทางพุทธศาสนา

ลำดับที่ 5 คือ คำยืมที่เป็นการประกอบคำระหว่างคำยืมภาษาพม่ากับภาษาอังกฤษ (3 คำ) จากข้อมูลดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นว่า ภาษาอังกฤษได้เข้ามาปะปนในภาษาไทยใหญ่อยู่บ้างแต่ไม่มากเท่าภาษาพม่า ทั้งนี้เนื่องจากประเทศอังกฤษเคยเข้ามาปกครองรัฐฉานและประเทศพม่าเพียงช่วงระยะเวลาหนึ่ง คือตั้งแต่ พ.ศ. 2428 - 2490

ลำดับที่ 6 คือ คำยืมที่เป็นการประกอบคำระหว่างคำยืมภาษาพม่า ภาษาบาลี-สันสกฤต และภาษาไทยใหญ่ (2 คำ) การสร้างคำที่เกิดจากการนำภาษามากกว่า 2 ภาษามาประกอบกันนั้นมีปรากฏให้เห็นบ้าง แต่ก็ไม่มากนักถ้าเทียบกับการนำคำยืมเพียง 1 - 2 ภาษามาประกอบกัน

ลำดับที่ 7 คือ คำยืมที่เป็นการประกอบคำระหว่างคำยืมภาษาพม่า ภาษาอังกฤษ และภาษาไทยใหญ่ (1 คำ) เป็นลักษณะคำยืมที่พบน้อยที่สุด คือ มีเพียง 1 คำ เท่านั้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าอิทธิพลของความใกล้ชิดกับพม่าและพุทธศาสนานั้นเข้มข้นกว่าอิทธิพลของอังกฤษที่เข้ามาปกครองพม่าและไทใหญ่เพียงระยะเวลาไม่นาน

ในด้านปัจจัยที่ทำให้เกิดการรับคำยืมในภาษาพม่าเข้ามาใช้ในภาษาไทยใหญ่

จากการศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดการรับคำยืมในภาษาพม่าเข้ามาใช้ในภาษาไทยใหญ่ สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง ปัจจัยด้านการศึกษา และปัจจัยด้านความใกล้ชิดทางสภาพแวดล้อม นับว่ามีส่วนสำคัญอย่างมากที่ทำให้เกิดการยืมคำ ด้วยความที่ไทใหญ่อยู่ภายใต้การปกครองของพมามายาวนานจบจนถึงปัจจุบัน จึงทำให้สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของชาวไทใหญ่ก็มีความใกล้ชิดกับชาวพม่า และทำให้เกิดการยืมคำภาษาพม่าเข้ามาใช้ในการสื่อสาร การยืมคำนี้ก็เป็นปรากฏการณ์ที่เกี่ยวเนื่องกับการสัมผัสภาษา (language contact) กล่าวคือ การที่กลุ่มชนใดก็ตามอยู่ในสังคมหลายภาษาและมีความสามารถพูดได้หลายภาษาจะส่งผลให้ภาษาต่าง ๆ มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน และเกิดการยืมภาษาระหว่างกัน กอปรกับสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในรัฐฉานก็ถูกกำหนดให้สอนโดยใช้หลักสูตรภาษาพม่า ดังนั้นภาษาไทยใหญ่จึงมีคำยืมในภาษาพม่าเข้ามาปะปนมากกว่าคำยืมในภาษาอื่น

อนึ่ง ปัจจัยด้านความทันสมัยและเทคโนโลยีก็มีผลทำให้ชาวไทใหญ่รับคำยืมภาษาพม่าเข้ามาใช้ด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เพราะในปัจจุบันโลกมีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการเป็นอย่างมาก ไม่เฉพาะแต่ชาวพม่าเท่านั้นที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมชาติตะวันตก ชาวไทใหญ่ในรัฐฉานก็ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมชาติตะวันตกด้วยเช่นกัน ดังนั้นการเข้ามาของประดิษฐกรรมสมัยใหม่ ก็หมายถึงการเข้ามาของคำศัพท์ที่เป็นวิทยาการใหม่ ๆ แต่ด้วยความใกล้ชิดทางสภาพแวดล้อมระหว่างชาวไทใหญ่กับชาวพมามายาวนาน จึงทำให้ชาวไทใหญ่นำคำยืมภาษาพม่าที่เป็นนวัตกรรมเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้จำนวนมาก อีกทั้งจากการศึกษาตัวอย่างข้อมูลคำยืมภาษาพม่าที่มาจากปัจจัยด้านความทันสมัยและเทคโนโลยีนี้พบว่าคำยืมพม่าที่ชาวไทใหญ่รับมาใช้นั้นมีทั้งที่รับมาใช้โดยตรงแบบทับศัพท์ รวมถึงนำคำยืมพม่ามาประกอบกับคำไทใหญ่ และคำในภาษาอื่น ๆ เช่น ภาษาบาลี-สันสกฤต ภาษาอังกฤษ เพื่อให้เกิดเป็นคำใหม่ในการใช้เรียกสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่มีมาด้วยความ

ก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

นอกจากนี้แล้ว บัณฑิตด้านศาสนาและความเชื่อก็ทำให้คำยืมภาษาพม่าเข้ามาปะปนในภาษาไทยไม่น้อย สำหรับคำยืมภาษาพม่าที่มาจากปัจจัยทางศาสนาและความเชื่อนั้นจากข้อมูลพบว่ามีทั้งคำยืมที่เป็นภาษาพม่า คำยืมภาษาพม่าประกอบกับคำภาษาไทย และคำยืมภาษาพม่าประกอบกับคำบาลี-สันสกฤต ทั้งนี้จากข้อมูลคำยืมที่มาจากปัจจัยดังกล่าวนี้ มีทั้งคำยืมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธ รวมถึงความเชื่อต่าง ๆ เช่น ความเชื่อเรื่องโชคชะตา ความเชื่อเรื่องภพภูมิ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากการศึกษาเกี่ยวกับคำยืมภาษาพม่า ในภาษาไทยใหญ่นี้ผู้วิจัยพบว่า ยังมีประเด็นน่าสนใจที่สามารถนำไปศึกษาค้นคว้าต่อไปได้ดังต่อไปนี้ คือ การศึกษาคำยืมในภาษาไทยกลุ่มอื่น ๆ เช่น คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยลื้อ เป็นต้น ซึ่งประเด็นดังกล่าวนี้จะมีประโยชน์อย่างมากในการศึกษาเรื่องอิทธิพลของคำยืมในภาษาตระกูลไท อีกทั้งยังทำให้ทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยทางสังคม การเมือง และวัฒนธรรม ที่ทำให้เกิดคำยืมภาษาต่าง ๆ ในภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ไทด้วย

ข้อตกลงในการใช้สัญลักษณ์ภาษาไทยใหญ่ (Wichasin, 2003: 1-4)

1. สัญลักษณ์ที่ใช้แทนหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยใหญ่ มีดังนี้

พยัญชนะต้น

สัญลักษณ์	พยัญชนะไทใหญ่
/k -/	ᵛ
/kh -/	ᵛᵛ
/ŋ -/	c
/ts -/	ᵛᵛ
/s -/	ᵛᵛ
/t̚ -/	ᵛᵛ
/t -/	ᵛᵛ
/th -/	ᵛᵛ
/n -/	ᵛᵛ
/p -/	ᵛ
/ph -/	ᵛᵛ
/f -/	ᵛᵛ
/m -/	ᵛ
/j -/	ᵛᵛ
/l -/	ᵛ
/l̥ -/	ᵛᵛ
/w -/	ᵛ

สระเดี่ยว

สัทสัญลักษณ์

/i , i:/

/ɨ , ɨ:/

/u , u:/

/e , e:/

/ə , ə:/

/o , o:/

/ɛ , ɛ:/

/ɔ , ɔ:/

/a , a:/

สระเดี่ยวในภาษาไทยใหญ่

$\frac{-\text{อ}}{\text{อ}}$ $\frac{\text{เอ}}{\text{เอ}}$

$\frac{\text{โ}$

$\frac{\text{เ}}$ $\frac{\text{แ}}$

๑- กรณีมีตัวสะกดใช้ $\frac{\text{เอ}}{\text{เอ}}$

$\frac{\text{โ}}$

$\frac{\text{เ}}$

๒- กรณีมีตัวสะกดใช้ $\frac{\text{เอ}}{\text{เอ}}$

๑- กรณีมีตัวสะกดใช้ $\frac{\text{โ}}$

- , -1(-)

สระประสม

สัทสัญลักษณ์

/aɨ:/

สระประสมในภาษาไทยใหญ่

$\frac{\text{อ}}{\text{เอ}}$

สระที่มีเสียงตัวสะกด

สัทสัญลักษณ์

/aj/ เป็นสระ /a/ พยัญชนะท้าย /-j/

/am/ เป็นสระ /a/ พยัญชนะท้าย /-m/

สระที่มีเสียงตัวสะกดในภาษาไทยใหญ่

$\frac{\text{จ}}$

-°

3. สัทสัญลักษณ์ที่ใช้แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย มีดังนี้

สัทสัญลักษณ์

-¹

-²

-³

-⁴

-⁵

วรรณยุกต์ในภาษาไทยใหญ่

- (เสียง ต่ำ-ขึ้น)

- , (เสียง ต่ำ-ระดับ)

- ; (เสียง กลาง-ตก)

- . (เสียง สูง-ตก)

- : (เสียง สูง-ระดับ)

References

- Jantanakom, Wanna. (1983). **Characteristics of Tai Yai (Tai O) in Mae Sai District, Chiang Rai Province** (ลักษณะของภาษาไทยใหญ่ (ไตอ้อ) ที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย). Master's dissertation, Silpakorn University, Nakhon Pathom, Thailand.
- La-onsri, Kanchanee. (1985). **Hometown of Thai** (ถิ่นกำเนิดของคนไทย). Bangkok: Art and Culture Publishing.
- Office of the Royal Society. (2010). **Linguistic Words Dictionary (Applied Linguistics)** (พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ประยุกต์)). Bangkok: Office of the Royal Society.
- Sirinthon, Pranee. (1985). **Above Region of Siam** (เหนือแคว้นแดนสยาม). Chiang Mai: Chang Peuak Publishing.
- Terwiel, B. J., and Diller, A. (1990). **Native Thais were not here** (คนไทย(เดิม)ไม่ได้อยู่ที่นี้). Bangkok: Muang Boran Publishing.
- Trichot, Pornpimon. (1999). **Minorities with Burmese Government** (ชนกลุ่มน้อยกับรัฐบาลพม่า). Bangkok: Foundation for Social Sciences and Humanities Textbook Project.
- Wichasin, Renu. (2003). **Knowing and Reading Shan Script** (ไทใหญ่ รู้ลึก อ่านลาย). Chiang Mai: Department of Thai, Faculty of Humanity, Chiang Mai University, Thailand.
- Wittayasakphan, Sompong. (2001). **Shan History** (ประวัติศาสตร์ไทใหญ่). Bangkok: Sang San Publishing.